

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.V.35.598/2013/5.szám

A Kúria a dr. Nagy Nóra ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Cserpák Ibolya jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága alperes ellen illetékügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Miskolci *Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság* 2013. május 9. napján kelt 24.K.26.708/2013/27. számú ítélete ellen az alperes által 30. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Miskolci *Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság* 24.K.26.708/2013/27. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 (azaz ötszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes 2008. február 29-én megvásárolta a 23358/8 helyrajzi számú, művelés alól kivett, üzem megjelölésű, fűtőműként üzemelő 28.689 m² alapterületű ingatlant és az azon lévő építményeket, műszaki berendezéseket, amelyek pontos részletezését az adásvételi szerződés 1. és 2. számú melléklete tartalmazta. Szerződő felek a telek vételárát 138.000.000 Ft + általános forgalmi adó /áfa/, az építményekét 436.034.000 Ft + áfa, az ingóságok árát 760.566.000 Ft + áfa összegben állapították meg, míg az ingatlanok nettó eladási árát /1. sz. melléklet I. pont/ 574.034.000 Ft-ban, a műszaki berendezések közül az 1. számú melléklet II. pontjában felsoroltakat 225.966.000 Ft-ban, a 2. számú melléklet I. pontjában rögzítetteket 534.600 Ft-ban határozták meg.

A megismételt eljárásban eljárta Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Regionális Igazgatósága /a továbbiakban: elsőfokú hatóság/

az illetékalap meghatározása során szakértői bizonyítást rendelt el. Az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek M.-i Intézetének szakvéleménye szerint az adásvételi szerződés 1. és 2. számú mellékletében szereplő valamennyi elem az ingatlannal alkotórészi kapcsolatban áll, az eszközök vonatkozásában önálló forgalmi érték nem értelmezhető a rendszer elválaszthatatlansága miatt.

Az elsőfokú hatóság a 2009. január 9. napján kelt fizetési meghagyásával a felperest 1.601.520.000 Ft forgalmi érték után, 10%-os illetékkulcs alkalmazásával 160.152.000 Ft illeték megfizetésére kötelezte. Döntését az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény /a továbbiakban: Itv./ 3.§ /1/ bekezdése, 18.§ /1/-/2/ bekezdései, 77/A.§-ának /1/ bekezdése, 102.§ /1/ bekezdés b) és e) pontjai, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény /a továbbiakban: Ptk./ 95.§ /1/ bekezdése alapján hozta meg. Indokolása szerint a szakértői vélemény alapján a megszerzett ingatlan forgalmi értékét a bejelentett bruttó összértékkel egyezően határozta meg.

A fellebbezés folytán eljáró alperes a 2009. április 17. napján kelt határozatával a fizetési meghagyást helybenhagyta.

A felperes kezdeményezte az illetékhatározatok bíróság általi felülvizsgálatát, keresetlevelét a Megyei Bíróság 24.K.21.691/2009. számon lajstromozta. Álláspontja szerint a határozatok anyagi és eljárási jogszabálysértések okán megalapozatlanok, az adóhatóság a tényállást nem tisztázta, az ingatlan meghatározása körében a közigazgatási ügyben eljáró szakértő véleményében foglaltak nem helytállóak.

A Megyei Bíróság a perben szakértői bizonyítást foganatosított, P. I. szakértő az adásvételi szerződés 1. számú mellékletének I. része 1., 2., 3., 4., 5., valamint két leltári szám alatt szereplő 6. tételeit minősítette ingatlannak, illetve olyan alkotórésznek, amely az illetékkiszabás szempontjából osztja az ingatlan sorsát. Az 1. és 2. számú melléklet további tételeit nem értékelte ingatlan alkotórésznek.

A Megyei Bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként meghozott 53. sorszámú ítéletében az első- és másodfokú határozatokat hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Indokolása szerint a perben kirendelt szakértő szakvéleményében foglaltakat döntése alapjául elfogadta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság a Kfv.V.35.340/2011/6. számú ítéletével a Megyei Bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és a Megyei Bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Indokolása szerint a közigazgatási eljárásban és a perben beszerzett szakvélemények

közötti ellentmondásokat - szükség esetén újabb szakértő kirendelésével - fel kell oldani, amely alapján hozható csak megalapozott döntés.

Az elsőfokú bíróság az új eljárásban ismételten szakértői bizonyítást rendelt el és szakértőként a B.-i Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Műszaki Igazságügyi Szakértői Testületét rendelte ki. A Szakértői Testület a P.I. szakértő szakvéleményében foglaltakkal egyetértve kifejtette, hogy a beépítettség nem azonos a bele építettséggel. A beépítettség egyesítést jelent, hogy az elemek csak az egyik, vagy a másik roncsolásával, esetleges tönkretételével választhatók szét.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként meghozott jogerős ítéletével az alperes határozatát megváltoztatta, 104.896.300 Ft törlése mellett a felperes visszterhes vagyonátruházási illetékfizetési kötelezettségét 55.255.700 Ft-ban állapította meg, melyet meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a perben kirendelt P. I. szakértő, illetve a Szakértői Testület szakértői véleményeinek megállapításait aggálymentesnek találta figyelemmel arra is, hogy az érintett építmények és berendezési tárgyak alkotórészi minőségének műszaki szempontból történő megítélését egyezően végezték el, így döntése alapjául szolgáltak. Az elsőfokú bíróság szerint a szakértői vélemények műszaki szempontból megfelelően értékelték az adott berendezések minősége, funkciója, műszaki kapcsolódása alapján azt, hogy az adott berendezési tárgyak milyen műszaki kapcsolatban állnak az építménnyel, épülettel és ehhez képest akár az építmény, akár a berendezési tárgyak értékcsökkenése, funkcióvesztése, elpusztulása, az elválasztással megállapítható-e. Önmagában az a tény, hogy egy adott ingatlanon nagy értékű műszaki berendezések találhatók, nem jelenti azt, hogy azok szükségképpen ingatlan-átruházási illeték alapjául szolgálnának.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a Szakértői Testület szakvéleménye kiegészítésére előterjesztett alperesi indítványt. A Testület ugyanis a feltett minden kérdést maradéktalanul megválaszolt, nem merült fel további olyan kérdés, amelyre választ kellett volna adnia. A két egymással azonos álláspontot tartalmazó a bírósági eljárásban beszerzett szakvélemények aggálytalanok, hiányoktól mentesek, az érintett berendezések alkotórészi minősége tekintetében kétséget kizáróan állást lehetett foglalni akként, hogy az alperes helytelenül állapította meg az illetékkiszabás alapjául szolgáló forgalmi értéket, az elsőfokú bíróság ezért módosította a határozatát.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az ítélet sérti az Itv. 102.§ /1/ bekezdését, a Ptk. 95.§ /1/-/2/

bekezdéseiben foglaltakat. Az alperes fenntartotta és lényegében megismételte a határozatában foglaltakat. Hivatkozott a Kúria Kfv.I.35.601/2011/3. számú ítéletére, hangsúlyozta, hogy a megvásárolt ingatlant és a berendezéseket komplex egységként, a technológiai folyamat szempontját kiemelten kezelve rendszerként kell vizsgálni. A bizonyítékok, illetve szakértői vélemények ezzel ellentétes értékelése téves.

A felperes érdemi ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 274.§-ának /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 272.§ /1/, /2/ bekezdései szerint a felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál a határozat közlésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. E jogszabályhelyek nem teszik lehetővé a felülvizsgálati kérelemnek az előterjesztésére nyitva álló határidőn túli kiegészítését, ezért a Kúria az alperes „felülvizsgálati kérelem kiegészítése” megnevezésű beadványának csak azon részeit értékelhette, amelyeket már a felülvizsgálati kérelem is tartalmazott.

Az Itv. 68.§ /1/ bekezdés alapján a vagyonszerzési illeték alapjául a forgalmi érték szolgál. A forgalmi értéket az illeték fizetésére kötelezett fél köteles bejelenteni a jogügylet vagy a hagyaték bejelentésekor, ha e kötelezettség őt terheli /Itv. 69.§/. Az Itv. megteremti a lehetőséget, ha a forgalmi értéket a felek nem tüntették fel, nem jelentették be, vagy a feltüntetett, illetőleg bejelentett érték az állami adóhatóság megítélése szerint a forgalmi értéktől eltér - 70. § /1/ bekezdés -, a forgalmi értéket az állami adóhatóság állapítja meg. Az elsőfokú hatóság, mivel az adásvételi szerződés szerint telek, építmények és ingóságok képezték az adásvétel tárgyát, és kérdéses volt, hogy a szerződés mellékletében feltüntetett mely tételek minősülnek az épület alkotórészének, szakértői bizonyítást rendelt el.

Itt rögzíti a Kúria, hogy a Ptk. 95.§-ának /1/ bekezdése szerint a tulajdonjog kiterjed mindarra, ami a dologgal olyképpen van tartósan egyesítve, hogy az elválasztással a dolog vagy

elválasztott része elpusztulna, illetőleg az elválasztással értéke vagy használhatósága számottevően csökkenne (alkotórész). A főszabály tehát az, hogy az alkotórész a fő dolog jogi sorsában osztozik.

A /2/ bekezdés értelmében a tulajdonjog kétség esetében kiterjed arra is, ami nem alkotórész ugyan, de a dolog rendeltetésszerű használatához vagy épségben tartásához rendszerint szükséges, vagy azt elősegíti (tartozék). A tartozék körében a gazdasági kapcsolat a meghatározó jellemző, vagyis a tartozék a fődologtól fizikailag sérelem nélkül elválasztható, azonban annak rendeltetésszerű használatához vagy épségben tartásához általában szükséges.

A perrel érintett illetékügyben az adóhatóság a kirendelt szakértő szakvéleményében foglaltakat /„a felsorolásban szereplő valamennyi elem az ingatlannal alkotórészi kapcsolatban áll, (...) az eszközök vonatkozásában az önálló forgalmi érték nem értelmezhető a rendszer elválaszthatatlansága miatt"/ elfogadva az adásvételi szerződésben feltüntetett, megszerzett vagyon /földterület, építmények, ingóságok/ együttesének áfa-val növelt vételárát határozta meg illetékalapként.

Az adóhatóság eljárását és annak eredményét az ügyfél keresetében vitathatja /Pp. 330.§ /2/ bekezdés/. A perben az elsőfokú bíróság a Pp. 163.§ /1/ bekezdése helyes alkalmazásával bizonyítási eljárást folytatott, szakkérdésben /a fűtőműnek mi a tartozéka/ a Pp. 177.§ /1/ bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával szakértői bizonyítást rendelt el, és a perben beszerzett, aggálytalannak minősített két szakértői vélemény - amelyek szerint az adásvételi szerződés 1. számú mellékletének I. pontjában az 1.-6. sorszámon feltüntetett tételek minősülnek tartozéknak, így a fődolog jogi sorsát osztva ingatlannak, míg a többi tétel ingóság - eredményeként és alapulvételével meghozott ítéletében a hatóság eljárását és döntését megváltoztatta.

A jogerős ítélet meghozatalát követő rendkívüli jogorvoslati eljárásban a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Pp. 275.§-ának /1/ bekezdése alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján dönt. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének, további bizonyítás felvételének nincs helye. Az elsőfokú bíróság vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes anyagát, a felek perbeli nyilatkozatait, beadványaikat, a közigazgatási eljárásban eljárta, továbbá a perben kirendelt szakértők véleményeit is, és a bizonyítékokat a Pp. 206.§-ának /1/ bekezdése alapján a maguk összességében értékelte, és meggyőződése szerint elbírálva állapította meg az adóhatóság határozatainak részbeni jogsértő voltát.

Jogszabálysértést a megállapított tényállás iratellenessége, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival

ellentétes mérlegelése megalapozhat, ilyen jogsértést azonban a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria nem állapított meg.

A Pp. 221.§ /1/ bekezdése értelmében az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az elsőfokú bíróság e jogszabályhelyben foglaltaknak megfelelően nem iratellenes, a valósággal egyező tényállást rögzített, nemcsak megjelölte, hanem idézte is az alkalmazott törvényhelyeket, jogi indokolásában alaposan értékelte a szakértői véleményeket, meghatározva, hogy a perben kirendelt szakértők véleményeit milyen indokok alapján minősítette olyan bizonyítékokként, amelyek az adóhatóság által megállapított forgalmi értékeket megcáfolták. Részletesen megindokolta azon álláspontját, hogy az adóhatóság által meghatározott forgalmi érték nem helytálló voltát felperes a perben bizonyította, az aggálymentes és a szakkérdésben azonos álláspontot tartalmazó két szakvéleményre így helytállóan alapította a másodfokú határozatot megváltoztató döntését.

A bíróság a bizonyítási indítványhoz nincs kötve, mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlését), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. A bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas /Pp. 3.§ /4/-/5/ bekezdés/.

Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. bizonyításra vonatkozó, idézett szabályait, részletes indokát adta a szükségtelen, további bizonyítási indítvány elutasításának.

Az alperes érvelése a felülvizsgálati eljárásban lényegében a bizonyítékok ismételt egybevetésére, felülmérlegelésére irányult, a felülvizsgálati kérelemben foglaltak azonban a bizonyítékok felülvéleményezését nem alapozták meg, a Kúria jogsértést a felülvizsgálati kérelem keretei között az elsőfokú bíróság eljárásában, és döntésében nem állapított meg.

A Kúria hangsúlyozza, minden ügy konkrét tényállása határozza meg az alkalmazandó jogszabályok körét és a mikénti döntést. A Kfv.I.35.601/2011. számú felülvizsgálati eljárásban az adásvétel

tárgyát képezett üzem nem azonos a perbeli ingatlannal, ezért tényazonosság hiányában a perbeli ügyre hatással nem lehetett. Az elsőfokú bíróság szakkérdésben azonos álláspontot tartalmazó, a perben kirendelt kettő szakértői véleményre alapította döntését, amellyel a Kúria aggálytalanul egyet értett.

Mindezek folytán a Kúria a jogerős ítéletet, amely a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyeket nem sértette meg, a Pp. 275.§-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria az alperest a Pp. 270.§-ának /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§-ának /1/ bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati költségének a megfizetésére.

A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről a a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 14.§-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2014. május 22.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kurucz Krisztina sk. előadó bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk.bíró